

HZN **e**glasilo

Broj 10/2017
Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

ISO i potrošači

Priznanja za iznimne doprinose
sedmorici vodećih stručnjaka u tehnologiji

Nove tehnologije
i normizacija
u telekomunikacijama

HZN

HZN obilježio
Svjetski dan
norma 2017.

**Unfired Pressure Vessels and the Pressure
Equipment System of the future**

30 November 2017, Brussels – Registration is
open

Neložene tlačne posude i sustavi tlačne opreme u budućnosti

HZN e-glasilo

Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa
stalnim dodatkom
Oglasnik za normativne dokumente

Godište: 9. 2017.

ISSN 1847-4217

URL: <http://www.hzn.hr>

Izdavač:	Hrvatski zavod za norme MB: 1957406 OIB: 76844168802 Sjedište: Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb Telefon: 01/610 6095 Telefax: 01/610 93 21
Glavni urednik:	Igor Božičević, ravnatelj HZN-a
Pomoćnik glavnog urednika:	Vladimir Jaram
Tehnički urednik:	Vladimir Jaram
Uredništvo:	Ana Marija Boljanović, Melanija Grubić Sutara, Vlasta Gaćeša-Morić, Boro Jandrijević, Stanka Miljković, Nenad Nikolić, Vladimir Jaram, Igor Božičević
Lektura:	Ivana Canosa
Korektura:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Grafička obrada naslovnice:	Vladimir Jaram
Grafička priprema:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Izlazi:	mjesečno
Uređenje	2017-10-31

Opremu tekstova obavlja uredništvo. Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme. Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normiranih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojemu su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

PROSLOV

Poštovani čitatelji!

Svjetski dan norma (14. listopada 2017.), čija je tema bila "Pametniji gradovi uz norme" (poruku možete pročitati [ovdje](#)), Hrvatski zavod za norme (HZN) obilježio je 17. listopada prigodnom svečanošću. Donosimo izvještaj s toga skupa.

U ovome broju HZN e-glasila možete pročitati naše stalne priloge o članovima HZN-a i obavijesti o aktivnostima HZN-a i tehničkih odbora HZN-a (HZN/TO). Tu je poziv za sudjelovanjem u radu novoga tehničkoga odbora HZN/TO 579, *Robotika, sustavi automatizacije i integracije*, i obavijest o objavi nove izvorne hrvatske norme HRN 1152:2017, *Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine – Čelične penjalice za betonske stupove za vodove*.

U rubrici Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija, u ovome broju možete iz IEC-a pročitati prilog o IEC-ovom priznanju za iznimne doprinose sedmorici vodećih stručnjaka u tehnologiji (nagrada Thomas A. Edison za 2017. godinu) koje će biti dodijeljeno na 81. općoj skupštini IEC-a u Vladivostoku.

Iz ISO-a možete pročitati o tome kako i što ISO čini da podrži usluge koje potrošači očekuju i zaslužuju te o pokretanju ISO-ovih internetskih stranica na ruskome jeziku, tako da je ISO-ova stranica sada na tri službena jezika.

U novostima iz CEN-a i CENELEC-a donosimo vijest o radionici *Neložene tlačne posude i sustavi tlačne opreme u budućnosti*. Radionica je namijenjena stručnjacima koji se bave projektiranjem opreme pod tlakom, proizvođačima opreme pod tlakom te proizvođačima strojeva i postrojenja.

Iz ETSI-ja možete pročitati o globalnoj suradnji u normizaciji – umjetnoj inteligenciji i pametnim gradovima.

Ugodno čitanje!

V. Jaram
pomoćnik glavnoga urednika

Sadržaj 10/2017

Proslov	2
Novosti iz HZN-a	
• Članovi HZN-a	4
• U HZN-u obilježen Svjetski dan norma	5
• Poziv za sudjelovanje u radu novoga tehničkoga odbora HZN-a	11
• Nova izvorna hrvatska norma HRN 1152:2017	11
Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija	
IEC	
• Priznanja za iznimne doprinose sedmorici vodećih stručnjaka u tehnologiji	12
ISO	
• ISO i potrošači	15
• Slavimo još jedno rusko lansiranje	16
CEN i CENELEC	
• Neložene tlačne posude i sustavi tlačne opreme u budućnosti	17
ETSI	
• Globalna suradnja u normizaciji – umjetna inteligencija i pametni gradovi	18

Naslovnica: *Priopćenja iz regionalnih i međunarodnih normizacijskih organizacija*

HZN Oglasnik za normativne dokumente (A1-A40)

ISSN 1847-4217

Članovi Hrvatskog zavoda za norme

Objavljujemo popis redovitih i pridruženih članova HZN-a prema vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluku do kraja listopada 2017. godine.

Tablica *Članovi Hrvatskog zavoda za norme* identična je tablici objavljenoj u HZN e-glasilu br. 7/2017, 8/2017 i 9/2017 jer od kraja srpnja do kraja listopada 2017. godine nije bilo promjena.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2017-04-28	2017-07-07
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	8	8
Fizičke osobe	0	0
Ukupno promatračkih članova	8	8
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	165	162
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	21	20
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	4	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	6	6
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	22	19
Fizičke osobe – pojedinci	25	27
Obrt – fizičke osobe	2	2
Tijela državne uprave	51	51
Ukupno redovnih članova	298	293
Ukupno članova HZN-a	306	301

Dobrodošli u sustav komentiranja nacrti norma!

1

Pretraživanje

2

Čitanje

3

Komentiranje

4

Obavijest kolegama

Pronađite nacrt bitne za vaše poslovanje ili granu djelatnosti pomoću donje trake za pretraživanje

Pročitajte i ocijenite postojeći nacrt norme te razmislite kako bi on mogao utjecati na Vas i Vaše poslovanje

Komentirajte nacrt norme i sudjelujte u njezinom oblikovanju

Omogućujemo vam da jednostavno podijelite nacrt i komentare s kolegama

U HZN-u obilježen Svjetski dan norma

Svjetski dan norma 14. listopada ove se godine obilježava pod parolom **Pametniji gradovi uz norme**. HZN je ovaj važan datum obilježio prigodnim skupom koji je održan u utorak 17. listopada 2017. godine u 11:00 sati u Ulici grada Vukovara 78, u velikoj Kino dvorani. Moderator skupa bila je Stanka Miljković, voditeljica Odsjeka za međunarodnu suradnju i odnose s javnošću u HZN-u.

Značenje normizacije za razvoj pametnih gradova očituje se kroz djelovanje tisuća stručnjaka u tehničkim odborima na nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini. Rezultat njihova predanog rada su norme i drugi normizacijski dokumenti koji postaju temelj za primjenu novih tehnologija, posebno informacijsko komunikacijskih tehnologija u kreiranju novih rješenja u gotovo svim područjima života i djelovanja gradskih sustava i servisa. Normizacija omogućava povećanje učinkovitosti i optimizaciju proizvodnih procesa, snižavanje operativnih troškova, transparentnu javnu nabavu, čišći i zeleniji okoliš, višu kvalitetu života svih građana...

Na skupu su prisustvovali predsjednici tehničkih odbora HZN-a, predstavnici tijela državne uprave, članovi Upravnog vijeća, Stručnog vijeća te ravnatelji srodnih institucija u okviru infrastrukture sustava kvalitete: Državnog zavoda za mjeriteljstvo, Hrvatskoga mjeriteljskog instituta, Hrvatske akreditacijske agencije te predstavnik Grada Zagreba.

Ravnatelj HZN-a, gospodin Igor Božičević na početku programa pozdravio je uvažene goste i sve prisutne. Zahvalio se na dosadašnjim rezultatima te izrazio nadu i očekivanje da ćemo nastaviti još kvalitetniju suradnju na brojnim projektima koji nas očekuju u budućnosti.

Prigodnim govorima prisutnima su se obratili:

- Nataša Mikuš Žigman, državna tajnica, predsjednica Upravnog vijeća HZN-a u ime Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta
- Brankica Novosel, ravnateljica Državnog zavoda za mjeriteljstvo (DZM)
- Davor Zvizdić, ravnatelj Hrvatskoga mjeriteljskog instituta (HMI)
- Tihomir Babić, ravnatelj Hrvatske akreditacijske agencije (HAA)
- Marijan Maras, pročelnik Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj Zagreba.

Na slici: U prvom redu slijeva na desno: Nataša Mikuš Žigman, Damir Medved, Mirela Zečević, Brankica Novoselec, Tihomir Babić, Davor Zvizdić i Marijan Maras

U okviru stručnog dijela skupa održane su tri zanimljive prezentacije.

Igor Božičević, ravnatelj HZN-a predstavio je nekoliko zanimljivih tehnoloških rješenja i njihove primjene u svakodnevnom životu modernog grada (pametni telefon, pametna klupa, solarna biciklistička staza, dostava pošiljaka dronom...).

Prezentacija je dostupna na sljedećoj [poveznici](#)

Igor Božičević

Branko Burazer održao je prezentaciju *Pametni gradovi i doprinos normizacije*. Predstavio je nekoliko vizija pametnih gradova te njihove glavne značajke. Pregledno su prikazane najznačajnije aktivnosti i rezultati normizacije u području pametnih gradova glavnih normizacijskih organizacija:

- ISO-IEC-ITU na međunarodnoj razini
- CEN-CENELEC-ETSI na europskoj razini
- HZN na nacionalnoj razini.

Branko Burazer

Prezentacija je dostupna na sljedećoj [poveznici](#)

Damir Medved (Ericsson Nikola Tesla) održao je zanimljivu prezentaciju *Norme za pametne gradove u kontekstu primjene u hrvatskim gradovima*. Istaknuo je složenost i međusobnu povezanost (vertikalnu i horizontalnu) među svim dionicima koji čine život jednoga grada. Zbog toga je u realizaciji pametnih gradova potrebno najprije utvrditi specifičnosti i jedinstvenost svakoga pojedinog grada a zatim odrediti prioritetne projekte. Građani i povećanje njihove kvalitete života su u središtu interesa cijelog procesa razvoja pametnih i održivih gradova. U drugom dijelu prezentacije predstavljeni su primjeri najbolje prakse iz bliže i dalje okoline (Helsinki, Amsterdam, Rim, Hamburg, Stocholm, Eindhoven, Copenhagen, Rijeka).

Damir Medved

Prezentacija je dostupna na sljedećoj [poveznici](#)

Novosti iz HZN-a

HZN je ove godine izabrao dvanaest istaknutih stručnjaka i dodijelio im prigodnu *Zahvalnicu* za njihov ukupni doprinos hrvatskoj normizaciji. Ovogodišnji dobitnici su:

Dobitnici zahvalnica HZN-a za doprinos hrvatskoj normizaciji	
	Mirko Vuković, dipl. ing. el. - bivši ravnatelj HZN-a, zaslužan za uspostavu informacijskog sustava, informatičke infrastrukture, razvoj izdavačke djelatnosti, dostupnost velikoga broja objavljenih stručnih publikacija iz područja mjerenjstva, normizacije, upravljanja kvalitetom i dr.
	dr. sc. Ivan Husar - predsjednik tehničkog odbora TO E79, <i>Alarmni sustavi</i> u više mandata, voditelj hrvatske delegacije na 32. sastanku CLC/TC 79 održanom 27-28 svibnja 2009 u Dubrovniku, predsjednik prvoga osnovanog tehničkog odbora u HZN-u. Normizacijom u alarmnim sustavima bavi se od 1979.
	prof. dr. sc. Dina Šimunić - predsjednica tehničkog odbora TO T4 <i>Normizacija u telekomunikacijama</i> , u više mandata, predsjednica Stručnog vijeća HZN-a, na FER-u predaje kolegij „ <i>Tehnička normizacija i legislativa</i> “, bila je predstavnik HZN-a u CEN-CENELEC-ovoj radnoj skupini <i>Edukacija o normizaciji</i>
	Darko Kittler, dipl. ing. - predsjednik tehničkih odbora TO E34, E61, E108, 502 i 563, član tehničkih odbora TO E23, E44, E70, E72, E78, 86, 181, 505, 541 i 549, aktivan u razvoju stručne terminologije
	Željko Šakić, dipl. ing. - predsjednik tehničkih odbora TO E9 i E69, član tehničkih odbora HZN/TO E22, 178, 515 i 528, aktivan u radu tehničkih odbora, promidžbi normizacije i regrutiranju mlađih kadrova u tehničke odbore (zahvalnicu je umjesto dobitnika preuzeo Tomislav Šolc, viši stručni savjetnik u području energetske elektrotehnike, zaposlenik HZN-a)

Dobitnici zahvalnica HZN-a za doprinos hrvatskoj normizaciji	
	Darko Gulija, dipl. ing. - predsjednik tehničkog odbora TO 573, <i>Elektronički račun</i> , član radne skupine <i>EU Foruma za e-račun</i> , koja je Komisiji predložila osnivanje europskog odbora CEN/TC 434, <i>Electronic Invoicing</i> , sudjelovao u CEN-ovim radionicama na kojima su izrađeni CWA dokumenti iz područja e-računa
	prof. dr. sc. Dražen Aničić – dugogodišnji predsjednik TO 548, <i>Konstrukciski eurokodovi</i> , prevoditelj velikog broja norma iz područja graditeljstva
	dr. sc. Miljenko Ferić - dugogodišnji predsjednik HZN/TO 22, <i>Cestovna vozila</i> , dao nemjerljiv doprinos u radu odbora, od njegovog osnutka 1994 pa sve do danas
	Dubravka Bačun, dipl. ing. stroj. dugogodišnja predsjednica HZN/TO 207, <i>Upravljanje okolišem</i> , aktivno je sudjelovala u prevođenju norma iz ovog područja
	Jasenska Zajec, prof. - 20 godina predsjednica tehničkog odbora HZN/TO 46, <i>Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije</i> od njegova osnutka, aktivna na nacionalnoj i međunarodnoj razini te prevoditeljica niza norma iz područja bibliotekarstva

Dobitnici zahvalnica HZN-a za doprinos hrvatskoj normizaciji	
	dr. sc. Nikola Gambiroža, dipl. ing. kemije - bio je predsjednik HZN/TO 523, <i>Humanitarno razminiranje</i> , glavni je autor 6 izvornih hrvatskih norma iz tog područja, što ima posebnu vrijednost i na međunarodnoj razini
	dr. sc. Marica Mlinac Mišak - dugogodišnja predsjednica odbora HZN/TO 138, <i>Plastične cijevi, spojnice i ventili za prijenos tekućina</i> , trenutno predsjednica HZN/TO 531, <i>Plastika i guma</i> aktivna u više CEN-ovih radnih skupina

Nakon službenog dijela programa, sudionici su nastavili neformalno druženje uz prigodni domjenak u prostorijama Hrvatskog zavoda za norme.

Fotografije sa skupa su dostupne na sljedećoj [poveznici](#)

Priredio: *B. Burazer*

Dobrodošli u sustav komentiranja nacrti norma!

1

Pretraživanje

Pronađite nacrt bitne za vaše poslovanje ili granu djelatnosti pomoću donje trake za pretraživanje

2

Čitanje

Pročitajte i ocijenite postojeći nacrt norme te razmislite kako bi on mogao utjecati na Vas i Vaše poslovanje

3

Komentiranje

Komentirajte nacrt norme i sudjelujte u njezinom oblikovanju

4

Obavijest kolegama

Omogućujemo vam da jednostavno podijelite nacrt i komentare s kolegama

Poziv za sudjelovanje u radu novoga tehničkog odbora

Pozivaju se zainteresirani članovi HZN-a da se uključe u rad novoosnovanog tehničkog odbora **HZN/TO 579, Robotika, sustavi automatizacije i integracije**. Odbor će nastaviti rad ukinutog odbora HZN/TO 184, Sustavi industrijske automatizacije i integracije.

Područje rada HZN/TO 579 glasi:

Normizacija u području:

- sustava automatizacije i njihove integracije za konstruiranje, dobavu, izradu i proizvodnju te za isporuku, podršku, održavanje i odlaganje (zbrinjavanje) proizvoda i s njima povezanih usluga
- informacijskih sustava, sustava automatizacije i upravljanja te tehnologija integracije
- modeliranja poduzeća i arhitektura (građa) sustava, ljudskih i ostalih mehaničkih aspekata
- robotike, isključujući igračke i vojnu primjenu
- strojeva, proizvodnih resursa i postrojenja, električne i elektroničke opreme, programabilnih logičkih kontrolera (PLC) opće namjene, upravljanja kvalitetom, sigurnosti u industriji, informacijske tehnologije, multimedijske mogućnosti i multimodalne komunikacijske mreže, u suradnji s relevantnim tehničkim odborima nadležnim za navedena područja.

Odbor će pratiti rad sljedećih međunarodnih i europskih odbora:

ISO/TC 184, Automation systems and integration

ISO/TC 299, Robots and robotic devices

CEN/TC 310, Advanced automation technologies and their applications

Za sve dodatne obavijesti obratiti se tehničkoj tajnici odbora:

Tatjana Brica Žilić, dipl. ing. stroj., viša stručna savjetnica za normizaciju u području strojarstva

tel.: (01) 610 96 30

fax: (01) 610 93 21

e-pošta: tatjana.brica.zilic@hzn.hr

Nova izvorna hrvatska norma

Objavljena je nova izvorna hrvatska norma HRN 1152:2017, *Osobna zaštitna oprema za zaštitu od pada s visine – Čelične penjalice za betonske stupove za vodove*.

Tekst hrvatske norme HRN 1152:2017 pripremio je tehnički odbor HZN/TO 556, *Osobna zaštitna oprema* Hrvatskoga zavoda za norme.

Ova hrvatska norma određuje zahtjeve, ispitne metode i označivanje za čelične penjalice koje se upotrebljavaju za rad na betonskim stupovima za vodove. Norma određuje i obavijesti koje mora dati proizvođač.

B. Mesek

Priznanja za iznimne doprinose sedmorici vodećih stručnjaka u tehnologiji

Nagrade Thomas A. Edison 2017. za iznimna postignuća

Ženeva, Švicarska, 4.10.2017. – IEC (Međunarodno elektrotehničko povjerenstvo) odat će priznanje predanosti i radu sedmorice vodećih stručnjaka IEC-a koji su iznimnim zalaganjem i znanjem pomogli da proizvodi i električni sustavi postanu sigurniji, energetske učinkovitiji i kompatibilniji.

Na [81. općoj skupštini IEC-a](#) u Vladivostoku bit će dodijeljena [nagrada Thomas A. Edison 2017.](#) sljedećim osobama:

- g. Joe Gryn, predsjednik IEC EE PAC-a
- g. Kyung-Tae Kang, tajnik TC 119
- g. Joseph Musso, tajnik TC 72
- g. Fumio Ueno, predsjednik TC 105
- g. Uberto Vercellotti, bivši predsjednik TC 89
- g. Alexander Zalogin, potpredsjednik IEC Ex-a
- g. Peter Zwanziger, bivši predsjednik TC 22

Nagrada Thomas A. Edison uspostavljena je u duhu Thomasa Alve Edisona (1847.-1931.), jednoga od najvećih izumitelja u povijesti. Edison je razvio sustav proizvodnje i distribucije električne energije koji je značio prekretnicu u modernom industrijaliziranom svijetu. Među više od 1000 njegovih patenata nalaze se žarulja sa žarnom niti, uređaj za prikazivanje filma i fonograf, uređaj za snimanje i reproduciranje zvuka, koji još uvijek imaju utjecaj na naš život. „Genija čini jedan posto inspiracije i devedeset i devet posto perspiracije“, jedan je od njegovih najpoznatijih citata.

Joe Gryn, predsjednik IECEE-ovog Odbora za međusobno ocjenjivanje (PAC)

Joe Gryn sudjeluje u IEC-ovim poslovima ocjenjivanja sukladnosti u Odboru za ocjenjivanje sukladnosti (CAB) te u IECEE-u i IECEx-u već više od 20 godina u funkciji člana, predsjednika, potpredsjednika odnosno voditelja nekoliko odbora i radnih skupina. Joe Gryn aktivno pridonosi IEC-ovom radu i na strateškoj i na operativnoj razini. Izravno je utjecao na razvoj i rast IEC-ovih sustava ocjenjivanja sukladnosti (CA), osobito IECEE-a. Čest je predavač na međunarodnim seminarima i radionicama, na kojima promiče ulogu IEC-a i sustava CA u međunarodnoj trgovini.

Kyung-Tae Kang, tajnik TC 119

Kao tajnik tehničkog odbora TC 119, Kyung-Tae Kang odigrao je značajnu ulogu u izradi pet važnih međunarodnih norma i jednoga tehničkog izvještaja za unaprjeđenje upotrebljivosti, sigurnosti i izvedbe tiskane elektronike. Radi se o relativno novoj tehnologiji, koja se već pokazala revolucionarnom i kreativnom jer omogućuje proizvodnju novih jeftinih elektroničkih uređaja. Tiskana elektronika transformira industriju elektronike i mnoga druga područja. Nudi nužnu fleksibilnost za brojne uređaje koji se nose na tijelu. IoT (Internet stvari, *Internet of Things*) dobar je primjer skupa tehnologija koji privlači širok industrijski interes. U tom kontekstu, tiskana elektronika predstavlja značajnu priliku za brojna područja primjene.

Joseph Musso, tajnik TC 72

Sve većim brojem povezanih uređaja upravlja se s udaljenosti pomoću sve manjih elektroničkih upravljača. Njima se otvaraju i zatvaraju žaluzine, prozori i otvori radi kontrole temperature. Pokreću se ventilatori, regulatori propuha, ventili i crpke radi protoka vode ili zraka u sustavima grijanja i hlađenja. Aktiviraju se kontrolnim satovima ili senzorima koji reagiraju na svjetlo, određenu temperaturu ili vlažnost. Glavni je zahtjev da se ti upravljački uređaji uključuju kad je predviđeno, bez opasnosti od zloupotrebe.

Joseph Musso temeljito je promijenio način rada tehničkog odbora TC 72 radi. Svojom smirenošću i profesionalnošću olakšao je komunikaciju s drugim tehničkim odborima, osiguravajući suradnju i ravnopravno sudjelovanje i utjecaj zemalja članica u normizacijskom radu.

Fumio Ueno, predsjednik TC 105

Kao predsjednik tehničkog odbora TC 105, Fumio Ueno vodi normizaciju gorivih članaka i povezanih tehnologija i pridonosi njihovom napretku. Fumio Ueno uspješno nadzire izradu važnih norma koje olakšavaju komercijalizaciju gorivih članaka i njihov prodor na tržište, usko surađujući s tržištem u svim fazama razvoja tehnologije, od laboratorija do prakse. Jedno od njegovih najvažnijih postignuća pregovori su s Međunarodnom organizacijom civilnog zrakoplovstva (ICAO) kojima je postignuto dopuštenje za metanol kao gorivo u putničkim kabinama. To je dovelo do platforme za gorive mikročlanke u komercijalnim proizvodima. Fumio Ueno bio je i voditelj IEC-ove Skupine za ocjenjivanje sustava (*Systems Evaluation Group*) posvećene pametnim gradovima, a sada je predsjednik nedavno osnovanog Odbora za sustave (*Systems Committee*) koji se također bavi pametnim gradovima.

Uberto Vercellotti, bivši predsjednik TC 89

Zaštita od požara bitna je u svakoj geografskoj regiji. Tehnički odbor TC 89 uspostavlja globalne metode i upute za procjenu opasnosti od požara kod električnih i elektroničkih proizvoda. Cilj je spriječiti zapaljenje uzrokovano komponentama pod naponom i ograničiti plamen na prostor unutar kućišta. Uberto Vercellotti bio je predsjednik tog odbora 12 godina. Svojim vodstvom usmjerenim na suradnju i konsenzus pomogao je da se stvori opća svijest o sigurnosnoj temi "ispitivanje opasnosti od požara". Reorganizacijom odbora, Uberto Vercellotti povećao je njegovu učinkovitost, kvalitetu i brzinu rada. Poticao je i sudjelovanje mladih talenata i aktivno podržavao sudjelovanje novih zemalja i ekonomija u nastajanju.

Alexander Zalogin, potpredsjednik IECEx-a

Kao potpredsjednik i član uprave IECEx-a, Alexander Zalogin stekao je poštovanje i podršku međunarodne zajednice u području opreme za upotrebu u eksplozivnim atmosferama zahvaljujući svom aktivnom vodstvu i podršci. Uvelike je pridonio značajnom rastu sustava IECEx – IEC-ovog sustava certifikacije prema normama za opremu koja se upotrebljava u eksplozivnim atmosferama. Zahvaljujući njemu Ujedinjeni narodi priznali su IECEx, putem svog Ekonomskog povjerenstva za Europu (UNECE), kao svjetski model „najbolje prakse“ za ispitivanje i certifikaciju svih aspekata takve opreme, komponenti, sklopova, usluga i osposobljenosti osoba koje rade u tom području. Njegovo osobno zalaganje dovelo je do uvođenja normiranog pristupa certifikaciji sklopova za upotrebu u eksplozivnim atmosferama, koji su sada predmet nove norme IEC-ovog tehničkog odbora TC 31. Ovom nagradom odaje se i priznanje općoj dugogodišnjoj predanosti Alexandera Zalogina IEC-u.

Peter Zwanziger, bivši predsjednik TC 22

Međunarodne norme tehničkog odbora TC 22 bitne su za sigurnost i pravilno funkcioniranje elektroničkih sustava i opreme za pretvaranje snage koji se upotrebljavaju u proizvodnji energije iz Sunca, vjetra, plime, valova, gorivih članaka i sličnih izvora. Procjenjuje se da tržište elektroničkih pretvarača energije vrijedi oko 100 milijardi USD. Dok je bio na dužnosti, Peter Zwanziger modernizirao je upravljačku strukturu tehničkog odbora i značajno unaprijedio suradnju među njegovim pododborima pomoću modernih alata za komunikaciju i sastanke. Stalno je prilagođavao područje rada tehničkog odbora TC 22 kako bi se uključile nove tehnologije i potrebe energetske učinkovitosti. Poboljšao je i suradnju s drugim tehničkim odborima, potičući otvorene i činjenične rasprave. Aktivno je sudjelovao u Savjetodavnom odboru za energetska učinkovitost (ACEE), pridonoseći važnim uputama za energetska učinkovitost.

O nagradi Thomas Edison

Nagradom Thomas A. Edison, uspostavljenom 2010. godine, odaje se priznanje za iznimna postignuća (u posljednjih pet godina), predan rad i značajan doprinos IEC-u djelotvornim vođenjem odbora. Dodjeljuje se dužnosnicima tehničkih odbora i pododboru (predsjednicima, tajnicima ili pomoćnicima tajnika) i IEC-ovih tijela za ocjenjivanje sukladnosti i njihovih pomoćnih tijela. IEC-ovu nagradu Thomas A. Edison uručuje predsjednik SMB-a (Odbor za upravljanje normizacijom) ili predsjednik CAB-a (Odbora za ocjenjivanje sukladnosti) na sastanku koji se održava uz Opću skupštinu IEC-a ili drugom odgovarajućom prigodom.

(Izvor: <http://www.iec.ch/newslog/2017/nr1617.htm>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

ISO i potrošači

ISO-ove međunarodne norme utječu na svakoga. Omogućuju upotrebu bankovne kartice u inozemstvu, osiguravaju da dječje igračke nemaju oštre bridove.... upotrebljavaju se svugdje. Tvrtkama širom svijeta daju specifikacije na temelju kojih proizvodi i usluge mogu biti u skladu s očekivanjima kupaca.

Osim toga, pomažu da se poveća zadovoljstvo korisnika. U svijetu gdje je glas kupca sve istaknutiji, to je bitan poslovni zahtjev.

To je i razlog zašto predstavnici potrošača igraju sve važniju ulogu u izradi norma.

Postavljanje standarda za usluge

ISO radi u širokom rasponu uslužnih djelatnosti kako bi se zadovoljile potrebe svih vrsta potrošača.

Čak smo i izradili upute za ljude koji izrađuju norme o uslugama: [ISO/IEC Guide 76, Development of standards for services - Recommendations for addressing consumer issues](#) (Izrada norma za usluge – Preporuke za bavljenje pitanjima potrošača).

Posjetite našu dopunsku mrežnu stranicu

Otkrijte što ISO čini da podrži usluge koje potrošači očekuju i zaslužuju.

Kako potrošači mogu sudjelovati

Norme za potrošače izrađuju se uz doprinos ljudi iz različitih područja, ne samo stručnjaka za normizaciju. Uključivanjem u izradu norma možete pomoći da proizvodi i usluge ispune vaša očekivanja.

Da biste se uključili, obratite se svom nacionalnom udruženju potrošača, organizaciji [Consumers International](#) ili svom nacionalnom članu ISO-a.

(Izvor: <https://www.iso.org/iso-and-consumers.html>, priredio: V. Jaram, prijevod: T. Majić)

Slavimo još jedno rusko lansiranje

ISO-ova stranica na tri službena jezika: sada je moguće pretraživanje i na ruskom

Godine 2017. **ISO je navršio 70. rođendan.** Otkad smo osnovani, okupljamo ljude na izradi međunarodnih norma koje svijet čine boljim.

S obzirom da ISO funkcionira na temelju konsenzusa i dobrovoljnog prihvatanja, ne iznenađuje što su komunikacija među ljudima i zajedničko razumijevanje značajan dio našeg rada.

Jezik je bitan

Zato od 1947. godine imamo tri službena jezika: engleski, francuski i ruski.

Lakše je privući više ljudi u proces normizacije ako im informacije o tome što se radi u normizaciji i zašto je to važno damo na tri jezika s velikim brojem govornika.

Možete odabrati jezik u gornjem desnom uglu naših stranica

ili jednostavno posjetite početnu stranicu [našega mrežnog mjesta na ruskom](#).

(Izvor: <https://www.iso.org/news/ref2219.html>, 14. rujna 2017.; priredio: V. Jaram, prijevod: T. Majić)

Neložene tlačne posude i sustavi tlačne opreme u budućnosti

Vrijeme: četvrtak, 30. studeni 2017. od 09:00 do 16:00 sati po srednjoeuropskom vremenu

Mjesto: Bruxelles, The International Auditorium, International Trade Union House, Boulevard du Roi Albert II, Nr. 5/2, B-1210 Bruxelles [[karta](#)]; T.+32 (0)2 2240254; [mrežna stranica](#)

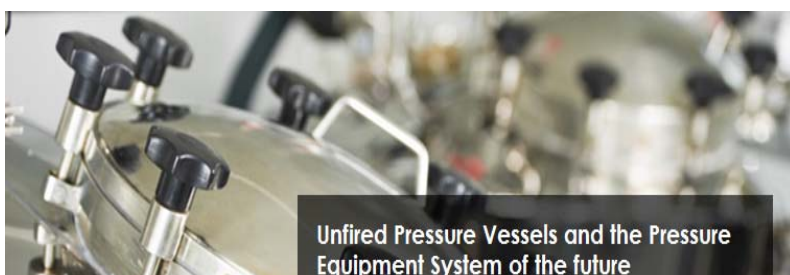
Prijava: besplatno, ali molimo da potvrdite sudjelovanje [prijavom online](#) prije 24. studenog 2017.

Program: preuzmite [nacrt programa](#)

Osoba za kontakt: [Thierry Legrand](#)

Organizator: CEN-ova savjetodavna skupina za opremu pod tlakom (*CEN Pressure Equipment Advisory Nucleus*)

Domaćin: CEN

Kome je namijenjena radionica?

- stručnjacima koji se bave projektiranjem opreme pod tlakom;
- proizvođačima opreme pod tlakom;
- proizvođačima strojeva i postrojenja;

- rukovateljima malim i velikim postrojenjima;
- tvrtkama za prostorno planiranje;
- projektnim uredima
- tvrtkama za tehničko savjetovanje;
- organizacijama koje se bave ispitivanjem i nadzorom.

Koji je razlog radionice?

Cilj je radionice **podići svijest o normama za tlačnu opremu (PE)** i njihovu **vidljivost** i olakšati **upotrebu pravila za projektiranje tlačne opreme**. CEN-ova savjetodavna skupina za tlačnu opremu stručnjacima namjerava ponuditi obuku za primjenu bitnih zahtjeva **Direktive za tlačnu opremu (PED–2014/68/EU)** i **Direktive o jednostavnim tlačnim posudama (SPVD–2014/29/EU)**. S obzirom da se poslovanje s tlačnim posudama stalno razvija, istražiti ćemo potrebe za normizacijom u budućnosti.

O čemu je radionica?

To je intenzivna **jednodnevna radionica** koja uključuje prezentacije o **postignućima** i **obuku** za stručnjake.

U paralelnim sekcijama održavat će se rasprave o **tehnologijama u nastanku** (npr. aditivnoj proizvodnji) i **analizi rizika**.

(Izvor: <https://www.cencenelec.eu/news/events/Pages/EV-2017-034.aspx>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Globalna suradnja u normizaciji – umjetna inteligencija i pametni gradovi

U Beču je od 26. do 27. rujna 2017. održan 21. sastanak udruge Globalna suradnja u normizaciji (GSC - Global Standards Collaboration) na kojem su sudjelovale vodeće svjetske normizacijske organizacije iz područja informacijsko- komunikacijskih tehnologija (ICT - Information and Communication Technologies). Na sastanku su glavne teme bile umjetna inteligencija i pametni gradovi.

Razvoj umjetne inteligencije u autonomnim sustavima promijenit će društvo. Napredak u područjima umjetne inteligencije kao što su autonomna vozila, kognitivno računanje, suradnička robotika predstavljaju velike izazove za javne politike. Rješavanje ovih izazova zahtijeva uporabu postojećih, ali i kreiranje novih norma, što će imati utjecaja kroz različite primjene u poljoprivredi, komunikacijama, energiji i okolišu, očuvanju zdravlja i prijevozu.

Rješenja za pametne gradove imaju primjenu na velikoj skali. Različite gustoće populacije, geografske i kulturne razlike zahtijevaju globalne norme koje se odnose na semantiku, mrežne platforme i druge aspekte. Time će se omogućiti interoperabilnost servisa unutar gradova i zajednica. Razmjenom najbolje prakse u primjeni rješenja, utemeljenih na normama za pametne gradove, postiže se veća društvena i gospodarska korist.

Članovi GSC-a su slijedeće normizacijske organizacije:

ARIB - Association of Radio Industries and Businesses (Japan)
 ATIS - Alliance for Telecommunications Industry Solutions (U.S.)
 CCSA - China Communications Standards Association
 ETSI - European Telecommunications Standards Institute
 IEC - International Electrotechnical Commission
 IEEE-SA – IEEE Standards Association
 ISO –International Organization for Standardization
 ITU - International Telecommunication Union
 TIA - Telecommunications Industry Association (U.S.)
 TSDSI - Telecommunications Standards Development Society, India
 TTA - Telecommunications Technology Association (Korea)
 TTC - Telecommunication Technology Committee (Japan)

Detaljnije informacije o sastanku GSC-21 dostupne su na gsc.ieee.org

Pripremio: B. Burazer